

جامعة المصطفى العالمية

مجتمع آموزش عالی امام خمینی (ره)
مدرسه عالی قرآن و حدیث
رشته تفسیر و علوم قرآن
پایان نامه کارشناسی ارشد

موضوع:

رابطه حجاب و بهداشت روانی از منظر قرآن و حدیث

استاد راهنما: حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد علی رضایی اصفهانی (دام عزه)

استاد مشاور: حجت الاسلام و المسلمین علی زیتتی (دام عزه)

دانش پژوه: عبدالعظیم حسنی

کد تحصیلی: ۱۱۵۲۴۷۶

سال ۱۳۹۱

چکیده:

در این رساله ابتدا مفهوم حجاب در لغت بررسی شده و بعد به مفاهیمی که با حجاب مرتبط است بیان شده است. حجاب در لغت به معنای ستر و پوششی است که تنها پوشش بودن آن مورد نظر نیست. بلکه افزون بر ستر و پوشش بودن، مانع بودن آن نیز ضروری است و از استعمالات مختلف این واژه چنین بر می آید که فلسفه و غایت اصلی «حجاب» جنبه مانعیت آن است. حجابی که مد نظر تحقیق ما است، معنایی است که فقها از آن به ستر یاد می کنند. استعمال کلمه «حجاب» در مورد پوشش زن یک اصطلاح جدید است و فقها کلمه «ستر» را به معنای «پوشش» به کار برده اند نه «حجاب» را.

از «سوره احزاب آیه ۵۹ و سوره نور آیه ۳۱» بدست می آید که حجاب یک مسئله شخصی و از مسائل فرعی نیست بلکه از مسائل واجب و ضروری است که به وسیله آن مصونیت زنان تأمین می گردد.

حجاب در مکاتب و ادیان الهی قبل از اسلام وجود داشت. حتی در برخی از مکاتب قانون حجاب خیلی سختگیرانه بود.

مانند حجاب در ایران باستان که زنان شهردار حق نداشتند؛ هیچ مردی راه ولو پدر یا برادرشان را بینند.

دین اسلام حجاب را قانونمند نموده و رعایت آن را بر همگان واجب کرد. این حکم را فقهای ما از متن آیات قرآن و احادیث ائمه معصومین (ع) استنباط نموده اند.

در این رساله آثار و پیامدهای حجاب و بی حجابی نیز بحث و بررسی شده است.

بی شک حجاب اسلامی یکی از عوامل تأثیرگذار در سلامت و بهداشت روانی انسانها به حساب می آید، به طوری که اضطراب، استرس و نگرانی های فرد را کم کرده و از طرف دیگر باعث بالا رفتن اعتماد به نفس شخص می گردد.

واژگان کلیدی: قرآن، حجاب، بهداشت، بهداشت روانی

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۲	طرح تحقیق
۲	بیان مسئله
۲	سئوالهای تحقیق
۲	فرضیه تحقیق:
۲	پیش فرض:
۲	پیشینه تحقیق:
۳	اهمیت و ضرورت تحقیق:
۴	هدف تحقیق:
۴	روش و ابزار گرد آوری اطلاعات:
۴	روش تحقیق:
۵	مشکلات و محدودیت تحقیق:

فصل اول: کلیات

۷	مفاهیم
۷	مفهوم حجاب
۷	الف) حجاب در لغت:
۹	ب) حجاب در اصطلاح
۱۳	مفاهیم واژه‌های مرتبط با حجاب
۱۴	الف) مفهوم جلباب
۱۴	ب) مفهوم خمار
۱۹	تاریخچه پوشش و حجاب
۱۹	الف: تاریخچه حجاب در ادیان الهی
۲۰	۱- حجاب در تورات و یهود:

- ۲- حجاب در انجیل و مسیحیت: ۲۱
- ۳- حجاب در آئین زرتشت ۲۲
- ۴- حجاب در دین اسلام: ۲۳
- ب) حجاب در ملل دیگر ۲۵
- ۱- حجاب در میان یونان و رومیان ۲۵
- ۲- پوشش زن در ایران باستان: ۲۶
- ۳- پوشش زن در زمان جاهلیت ۲۶
- ج) ابعاد حجاب در قرآن ۲۷
- ۱- حجاب در رفتار ۲۸
- ۲- حجاب در پوشش ۲۹
- ۳- حجاب در گفتار: ۲۹
- سوم: حجاب و دلایل آن ۳۰
- الف) دلایل وجوب حجاب از نظر قرآن ۳۰
- ب: آیات حجاب از نظر مفسران شیعه و اهل سنت ۳۶
- الف) دیدگاه مفسرین شیعه ۳۶
- ب - دیدگاه مفسران اهل سنت ۳۷
- چهارم: فتاوی فقیهان در مورد حجاب ۳۹
- الف) فقهای شیعه ۳۹
- ب) فقهای اهل سنت: ۴۱

فصل دوم: عوامل و پیامدهای حجاب، بی حجابی و بدحجابی

- اول) آثار حجاب ۴۵
- الف - اثر فردی ۴۵
- ب - اثر خانوادگی: ۴۶
- ج - آثار اجتماعی ۴۷

۵۴	..... مفهوم بیحجابی و بدحجابی
۵۵	..... دوم: عوامل گسترش بدحجابی و بی حجاب
۵۵	..... الف) عوامل فردی
۵۹	..... ب) عوامل خانوادگی
۶۱	..... ج) عوامل اجتماعی
۶۶	..... سوم: آثار بدحجابی و بی حجابی
۶۶	..... الف - آثار فردی
۷۳	..... ب - آثار خانوادگی
۷۴	..... ج - آثار اجتماعی

فصل سوم: بهداشت روانی

۸۰	..... تاریخچه بهداشت
۸۱	..... مفهوم بهداشت
۸۴	..... روان:
۸۴	..... تاریخچه بهداشت روانی
۸۵	..... مفهوم شناسی بهداشت روانی
۸۷	..... بهداشت روان و فشارروانی از نظر اسلام شناسان
۹۰	..... اهمیت بهداشت روانی:
۹۲	..... اهداف و ابعاد بهداشت روانی:
۹۲	..... ۱- پیشگیری:
۹۳	..... ۲- درمان
۹۴	..... ۳- بازتوانی:
۹۴	..... عوامل موثر در تأمین بهداشت روانی
۹۵	..... نقش حجاب در بهداشت و سلامت روان خانواده
۱۰۰	..... نقش رفتاری والدین در سلامت روان

فصل چهارم: تأثیر حجاب در بهداشت روانی

- ۱۰۸..... اثرات روانی حجاب
- ۱۱۱..... ۱- حجاب عامل پاکی و رشد فکری زن
- ۱۱۱..... ۲- حجاب عامل امنیت زن
- ۱۱۱..... الف) امنیت فردی
- ۱۱۳..... ب) امنیت اجتماعی
- ۱۱۵..... ۳- حجاب عامل تعادل خود نمائی و تبرج
- ۱۱۹..... ۴- حجاب عامل احساس بزرگ منشی زن
- ۱۲۱..... ۵- حجاب عامل و حافظ عواطف انسانی زن
- ۱۲۳..... ۶- حجاب عامل حفظ اصول اخلاق انسانی زن
- ۱۲۵..... ۸. حجاب عامل بهداشت روانی خانواده:
- ۱۳۱..... معضلات عدم آرامش فکر و روان
- ۱۳۳..... نتیجه گیری و پیشنهادات:
- ۱۳۶..... ضمایم:**
- ۱۴۵..... فهرست منابع: